

Література:

1. Сергіна Т. О. Соціальне партнерство як ефективна форма соціальної взаємодії у попередженні соціальних ризиків, організації колективних дій. *Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія : Державне управління.* 2014. Т. 15, Вип. 287. С. 53–60.
2. Арсентьева О. С., Соболев С. Ю. Поняття, сутність і значення соціального партнерства на сучасному етапі. *Актуальні проблеми права: теорія і практика.* 2015. № 30. С. 26–36.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Цюпка А. В., аспірант,
Плиса В. Й., к.е.н., професор
Львівський національний університет імені Івана Франка*

У сучасному суспільстві для вирішення низки соціальних (соціальні явища, пов'язані з поведінкою людей в суспільстві, як в рамках норми, так і за її межами, що мають здатність змінюватися в часі та просторі й проявляється по-різному для суспільства, групи та особистості) та екологічних (зміна природного середовища, в результаті антропогенних дій, що веде до порушення структури і функціонування природних систем (ландшафтів), призводить до негативних соціальних, економічних та інших наслідків) проблем, які не виконує повною мірою держава, долучається громадянське суспільство та бізнес через створення соціальних підприємств (інноваційний вид діяльності у формі неприбуткових чи прибуткових організацій, завданням яких є створення вимірюваної соціальної цінності). Такий підхід дозволяє вирішувати як економічні проблеми держави в цілому, так і соціальні проблеми окремих громад. Потреба у розвитку соціального підприємництва як ефективного та інноваційного механізму вирішення проблем українців, які потерпають від військових дій, змушені покидати домівки та шукати прихисток у більш безпечних місцях, адаптовуватися до нових умов життя, стала в наші дні особливо актуальною. Розвиток соціального підприємництва неможливий без належного фінансування їхньої діяльності, а також за відсутності державної та регіональної програм стимулювання такого виду підприємництва. Оскільки соціальне підприємство є певним гібридом бізнесової та неприбуткової діяльності, тому має дещо ширші можливості використання інструментів фінансування. Працюючи на перетині громадського та комерційного секторів економіки соціальні підприємства формують фінансову базу для соціальних проектів, зокрема працевлаштовують людей з вразливих груп населення, розвивають соціальні інновації у ринковій економіці. Їхня діяльність напряму залежить від рівня «ефективності і конкурентоспроможності ринкової економіки з її внутрішніми економічними важелями та стимулами розвитку»[1, с.3-4].

Основними цілями задля яких працюють соціальні підприємства в Україні в умовах воєнного стану є: благодійність (підтримка дітей-сиріт, внутрішньо переміщених осіб, постраждалих від війни, випускників інтернатних закладів, малозабезпечені сім'ї, важкохворі діти тощо); підтримка певних установ (закладів), зокрема, кризових центрів для жінок, центрів допомоги вагітним, притулків для тварин; фінансова та менторська підтримка проектів.

Одним із чинників, що стримує розвиток соціального підприємництва в Україні в умовах воєнного стану, є порівняно складний доступ до фінансових ресурсів, як на старті, так і впродовж діяльності підприємства. Однак, саме соціальність бізнесу дає йому можливість отримувати гранти, як додаткове джерело фінансування їхньої діяльності. Також недостатньо уваги приділено програмам мікрокредитування соціальних підприємств. Вважаємо, що складності з отриманням кредитів пов'язані з відсутністю законодавчого визначення соціального підприємства. Немає визначених чітких критеріїв, за яким підприємство можна віднести до соціальних підприємств.

Основними джерелами залучення коштів для фінансування діяльності соціальних підприємств є внески фізичних осіб, внески бізнес партнерів, а також через залучення грантів. Про успішну діяльність соціального підприємства свідчить чітко сформульована місія, визначений порядок розподілу прибутку, а також наявність публічної звітності соціального підприємства про проведену діяльність та використані кошти.

Провівши дослідження у сфері фінансового забезпечення соціального підприємництва можемо виділити три основні проблеми: відсутність розуміння сутності соціального підприємництва з боку інвесторів, кредиторів, потенційних клієнтів та громадськості в цілому; обмеженість можливостей щодо формування статутного капіталу в соціальних підприємств на стадіях створення, зростання та зрілості, оскільки виникають проблеми з доступом до фінансових ресурсів; низька інформаційна підтримка важливості розвитку соціального підприємництва.

Пропонуємо фінансову підтримку розвитку соціального підприємництва в умовах воєнного стану проводити за напрямками: 1) часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами; 2) часткова компенсація лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями; 3) надання кредитів, у тому числі мікрокредитів, для започаткування і ведення власної справи; 4) надання позик на придбання і впровадження нових технологій; 5) компенсація видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами; 6) фінансова підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій.

Література:

1. Плиса В.Й. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування в Україні : навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 160 с.